UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i	IN 256 — Signalbehandling
Eksamensdag:	24. mai 2000
Tid for eksamen:	9.00 – 15.00
Oppgavesettet er på 3 sider.	
Vedlegg:	Ingen
Tillatte hjelpemidler:	Alle trykte og skrevne

Kontroller at oppgavesettet er komplett før
du begynner å besvare spørsmålene.

Dette oppgavesettet består av 3 oppgaver som kan løses uavhengig av hverandre. Skulle noe være uklart i en oppgave, så skriv klart hvilke forutsetninger du gjør for å løse oppgaven, og gå videre! Husk å besvare alle deloppgaver da disse vektes likt ved sensuren.

Oppgave 1 A/D omforming

Gitt et båndbegrenset kontinuerlig og reellt signal $x_c(t)$ der $X_c(j\Omega) = 0,\ |\Omega| > \Omega_N$. Signalet samples med frekvens Ω_s og resultatet er sekvensen $x[n] = x_c[nT]$ der $\Omega_s = 2\pi/T$.

1a

Vi ser først på effekten av kvantiseringsfeil. Anta at man i en A/D omformer basert på oversampling (men *ikke* $\Sigma{-}\Delta$) har oppnådd et signal til støyforhold på 80 dB. Hvor mye må man øke oversamplingen med for å oppnå et signal til støyforhold på 90 dB?

1b

Alternativt kan den samme økningen i signal til støyforholdet oppnås ved å øke antall bit i kvantiseringen. Hvor mange flere bit må en da minst operere med?

1c

Vi ser nå bort fra kvantiseringsfeil og antar i stedet at det av og til kan oppstå en enkeltstående feil under samplingen slik at sekvensen man ender opp med er $\hat{x}[n] = x[n] + A\delta[n - n_0]$ der A og n_0 er ukjente. (Om en slik feil har oppstått eller ikke vil en kunne se ved å bruke en feildetekterende kode.)

(Fortsettes på side 2.)

En ønsker å korrigere feilen via nedsampling og må da først finne ut om n_0 er et odde eller like tall. Dette gjør en ved å innrette seg slik at $\hat{X}(e^{j\pi/2}) = A(-j)^{n_0}$. En reell verdi betyr at n_0 er like, mens en imaginær verdi betyr at n_0 er odde. Hvilke krav setter dette til Ω_s?

1d

Ved hjelp av nedsampling og oppsampling er det nå mulig å rekonstruere den korrekte sekvensen. Vis hvordan dette kan gjøres ved å skissere modul av den tilhørende Fourier transformen på hvert trinn i prosessen.

Oppgave 2 Digital filtrering

Kodeeksempelet i denne oppgaven er skrevet i en Matlab-liknende syntaks med følgende egenskaper:
- ingen vektor eller matriseoperasjoner finnes annet enn “zeros” og “length”
- arrayer indekseres fra 1 og oppover

Inngangsarray er x(1:n), utgangen er y(1:N) og filterkoeffisientene er b(1:M):

```
b=[0.0386 0.4614 0.4614 0.0386];
y= zeros(1,N); % y[1],..., y[N] er alle 0
M= length(b);
for n= 1:N,
  for m=1:min(M,n),
    y(n)= y(n) + b(m)*x(n-m+1);
  end
end
```

2a

Finn forsterkningen ved $\omega = 0$ og π og forklar hva slags filter dette er. Forklar også hvordan de første $M-1$ samplene ut av filteret beregnes.

2b

Finn og plott faseresponsen.

2c

Finn filterets poler og nullpunkter.

2d

Skriv om koden slik at antall multiplikasjoner reduseres. Bruk parametere som N og M i koden, ikke tall som 4 for M osv. Anta også at M kan være både et odde og like tall.

(Fortsettes på side 3.)

2e

Skriv så om den opprinnelige koden slik at den kan behandle et rekursivt filter som f.eks. dette Butterworth-filteret der arrayet a inneholder koeffesientene for den rekursive delen:
b=[0.0317 0.0951 0.0951 0.0317]; a= [1.0000 -1.4590 0.9104 -0.1978];

Koden skal skrives for en generell asymmetrisk b. Forklar hvordan du behandler transientdelen av responsen i koden din.

Oppgave 3 Lineære systemer

Et lineært system med impulsrespons

$$h[n] = \begin{cases} -1 & \text{for } n = 0 \\ 2 & \text{for } n = 1 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

har inngangssignal $x[n] = \left(-\frac{1}{2}\right)^n u[n]$ der $u[n]$ er enhets sprangfunksjonen.

3a

Vis at utgangssignalet kan skrives som $w[n] = -5x[n] + 4\delta[n]$.

3b

Finn spekteret $|W(e^{j\omega})|^2$.

3c

Signalet $w[n]$ sendes inn på et stabilt og kausalt filter $H_c(z)$ med utgang $y[n]$. Finn $H_c(z)$ slik at $|Y(e^{j\omega})|^2 = |X(e^{j\omega})|^2$.

3d

Hva er energien i signalet $y[n]$ sammenliknet med $x[n]$?

3e

Finn differenslikningen som gir sammenhengen mellom $y[n]$ og $x[n]$.

Lykke til!